

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

Unaprjeđenje pismenosti – temelj cjeloživotnog učenja

www.esf.hr

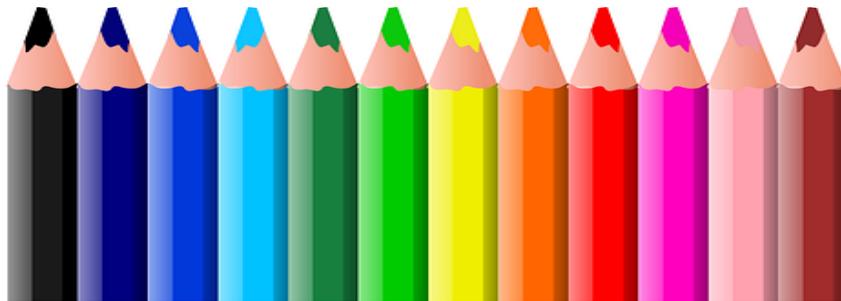
Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Cjeloživotno učenje

- CU - osnova osobnog razvoja
- **koncept** koji obuhvaća učenje u svim životnim razdobljima i svim izvedbenim oblicima
- formalno i neformalno obrazovanje, informalno učenje
- **ishodi CU:** razvoj osobnih potencijala, aktivno građanstvo, povećanje konkurentnosti na tržištu rada

- osnova koncepta CU - **usvajanje ključnih kompetencija** (Preporuke Vijeća EU i EP, 2006.)
- kritičko mišljenje, odgovornost, timski rad, etičke vrijednosti, vještine roditeljstva...

- osobe pripremljene za CU - **informacijski pismene osobe** – posjeduju mentalne i tehničke vještine za pronalaženje, kritičko vrednovanje, obradu i korištenje informacija

Unaprjeđenje pismenosti

- digitalna, čitalačka, medijska, prirodoslovna, matematička, finansijska, višejezična i multikulturalna pismenost
- **Cilj: obrazovati i odgojiti osobe spremne za cjeloživotno učenje**

- smanjiti rizik od prijevremenog napuštanja škole, dugotrajne nezaposlenosti i društvene isključenosti

Digitalna pismenost

- **Međunarodno istraživanje računalne i informacijske pismenosti ICILS (2013)**
- 20 zemalja
- razina pismenosti koja podrazumijeva samostalno upravljanje potragom za informacijama i procesom stvaranja informacijskih proizvoda
- iznadprosječni rezultati u razinama 1 - 3
- ispodprosječan rezultat na razini 4 (1% - 2%)
- socioekonomski status obitelji učenika pozitivno povezan s višim razinama digitalne kompetencije

- 10% učenika koristi računalo u školske svrhe
- učitelji u RH, u usporedbi s učiteljima iz zemalja sudionica, iskazuju negativnije stavove o uporabi IKT-a u nastavi
- razlog: slabije vještine pisanja, kopiranje materijala, odvraćanje od učenja
- postotak e-zrelih, e-sigurnih i e-osposobljenih škola iznosi tek 10%
- **potrebe:** opremanje škola računalima, stručno usavršavanje, intenzivan rad s učenicima na razvoju digitalnih kompetencija (sigurnost korištenja Interneta), razvoj digitalnih obrazovnih sadržaja

Čitalačka pismenost

- sveobuhvatna sposobnost razumijevanja, korištenja i promišljanja o pisanim tekstovima
- *Poučavanje čitanja u Europi: konteksti, politike, prakse (Eurydice, 2011)* - pristup poučavanju čitanja, znanje i vještine nastavnika u poučavanju čitanja, promicanje čitanja izvan škole
- teškoće u čitanju - veliki problem obrazovanja u Europi
- značajan broj učenika nezadovoljavajućeg uspjeha
- cilj EU - smanjenje udjela 15-godišnjaka nezadovoljavajućeg uspjeha u čitanju do 2020. godine na 15%.

Istraživanje PIRSL, 2011.

- učenici 4. razreda OŠ, 57 zemalja
- 8. mjesto, bolji od prosjeka
- obitelji u RH – značajno manje sredstava za čitanje
- odnos prema čitanju – pretposljednje mjesto
- učenici koji najmanje vole čitati imaju najslabije rezultate
- posljedice – slabiji rezultati u PISA istraživanju

Istraživanje PISA, 2012.

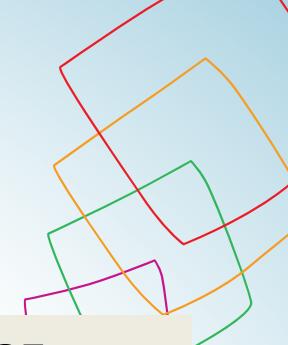
- petnaestogodišnjaci, 65 zemalja
- 35. mjesto, slabiji od prosjeka
- 50% učenika - između 1 i 25 knjiga
- ispod osnovne razine – 18,6% učenika
- djevojčice kontinuirano postižu bolje rezultate

Medijska pismenost

- sposobnost kritičkog razmišljanja i prerade o informacijama dobivenim putem medija (televizija, radio, novine, Internet)
- društvene mreže – kreatori medijskog sadržaja, ali bez oblikovanog kritičkog odnosa
- medijsko opismenjavanje – kritičko razumijevanje medija, vrednovanje medijskih poruka, uočavanje lažnih i prikrivenih poruka, obrana od manipulacije, formiranje vlastite medijske poruke

Matematička pismenost

Istraživanje TIMSS, 2011.

- učenici 4. razreda OŠ, 50 zemalja
- 30. mjesto, značajno niže od prosjeka
- 2% učenika postiže najvišu razinu (4%), 19 % višu (28%)
- dječaci uspješniji
- bolje rezultate postigli su učenici iz urbanih područja
- pozitivan utjecaj broja knjiga u obitelji i školi i obrazovanja roditelja

Istraživanje PISA, 2012.

- petnaestogodišnjaci, 65 zemalja
- 40. mjesto, značajno niše od prosjeka
- 1,6% učenika postiže najvišu razinu
- **važan faktor – čitalačka pismenost** – učenici nisu niti pokušavali rješavati zadatke dugih stimulusa
- pozitivan utjecaj broja knjiga u obitelji i školi i obrazovanja roditelja

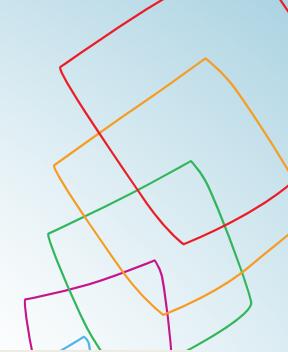
Prirodoslovna pismenost

Istraživanje TIMSS, 2011.

- učenici četvrtih razreda OŠ, 50 zemalja
- 23. mjesto, značajno više od prosjeka
- 3% učenika najviša razina, 75% na srednjoj razini
- uspješnost u činjeničnom znaju 59%, u zaključivanju 43%
- razlika između učenika s velikim brojem i malim brojem knjiga – **85 bodova**

Istraživanje PISA, 2012.

- petnaestogodišnjaci, 65 zemalja
- 34. mjesto, značajno ispod prosjeka
- 4,6% učenika na najvišoj razini, 17,2% ne posjeduje osnovna znanja i sposobnosti u području prirodoslovne pismenosti
- problem na europskoj razini – manjak prirodoslovne pismenosti otežava snalaženje u društvu i životu

Financijska pismenost

- sporedno područje procjene u Ciklusu PISA 2012., 18 zemalja
- RH - 1145 učenika srednjih škola – 14. mjesto, statistički značajno ispod prosjeka
- 15,5% učenika ispod najniže razine, 10% na najvišoj razini
- uspješnost je povezana sa socioekonomskim statusom učenika – djeca bolje obrazovanih roditelja pokazuju značajno bolje rezultate
- Potreba za financijskim obrazovanjem tijekom inicijalnog obrazovanja

Multikulturalna pismenost

- poticati upoznavanje, prihvatanje, razumijevanje i poštivanje različitosti drugih naroda i kultura, stvarati tolerantno ozračje, nužno za razvoj svakog građanskog društva
- bez poznavanja i prihvatanja drugih naroda, njihove kulture, jezika i običaja nije moguće razviti interkulturalno društvo
- raditi na razumijevanju i prihvatanju kulturnih razlika da bi se smanjili neravnopravnost i predrasude prema pripadnicima drugih kultura (*Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije, 2014.*)

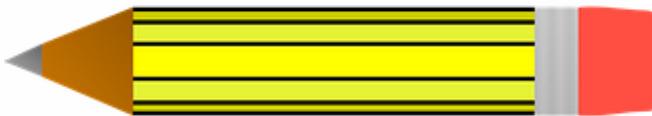
Višejezična pismenost

- **Europsko istraživanje jezičnih kompetencija (ESLC, 2011)**
- prikupljanje informacija o znanju jezika među učenicima koji završavaju posljednju godinu osnovnoškolskog obrazovanja
- viša razina znanja stranih jezika: učenje većeg broja klasičnih i stranih jezika, viša razina roditeljskog znanja ispitivanog jezika, veća izloženost ispitivanom jeziku, uporaba tog jezika preko tradicionalnih i novih medija, češća uporaba ispitivanog jezika tijekom nastave

I na kraju...

- usvajanje navika cjeloživotnog učenja
- usvajanje temeljnih vještina za cjeloživotno učenje

- ekonomski, socijalni i kulturološki status učenika snažno utječu na obrazovni uspjeh
- **osiguravanje jednakih prilika**

HVALA NA POZORNOSTI!

